

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
ของประชาชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย
The Effecting Factors on Political Participation in Democracy
of the North Eastern Region of Thailand

ยลดา สือวงศ์สุวรรณ¹ ธรรมนิษฐ์ วรภรณ์² และวีระศักดิ์ จินารัตน์³
Yonlada Suewongsuwan¹, Thamanit Varaporn² and Veerasak Jinarat³

Received : June 25, 2020; Revised : September 30, 2020; Accepted : October 5, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยอิทธิพลของความรอบรู้ทางการเมือง ที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากการวิเคราะห์ลักษณะของตัวแปรที่เป็นปัจจัย ความรอบรู้ทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองและประชาธิปไตย นำมาให้ผู้เชี่ยวชาญด้านความรอบรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำนวน 18 ท่านสำหรับนำมาพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับตัวแปรที่สามารถนำไปใช้สร้างแบบสอบถาม โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน ใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ความแปรปรวน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

¹หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น; Doctor of Philosophy Program in Political Science, The Eastern University of Management and Technology, Thailand; e-mail : yonlada.s@umt.ac.th

²หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น; Doctor of Philosophy Program in Political Science, The Eastern University of Management and Technology, Thailand;
e-mail : thamanite.v@umt.ac.th

³หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น; Doctor of Philosophy Program in Political Science, The Eastern University of Management and Technology, Thailand; e-mail : veerasak.j@umt.ac.th

ผลวิจัยปรากฏว่า 1) ความรอบรู้ทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง และประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรองค์ประกอบพบว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันระดับน้อยที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสรุปของงานวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แก่ การใช้โซเชียลมีเดียประเภทการส่งข้อความ (Massage) และการบันทึกข้อมูลและแบ่งปัน (Upload and Share) นอกจากนี้ การส่งข้อความ (Massage) มีผลต่อความรอบรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาธิปไตย

คำสำคัญ (Keywords) : ความรอบรู้ทางการเมือง, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, ประชาธิปไตย , ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

Abstract

The objective of this research is to 1) analyze the effecting factors on political participation in democracy of the North Eastern region of Thailand. 2) analyze the effecting factors on political efficacy on political participation in democracy of the North Eastern region of Thailand. This research is a quantitative research. The characteristic of the variable of political efficacy, political participation and democracy have been analyzed by the 18 experts in political efficacy and political participation. The variables have been used to construct questionnaire and collected from 370 samples. Using the method of purposive sampling. The analysis statistic are means, standard deviation, correlation coefficient and regression analysis.

The result shows that 1)the means of political efficacy, political participation and democracy present at high level statistically at .05. 2)This research result distributes the effecting factors on political participation are the social media usage such as massage, upload and share. Besides, the massage also impacts on political efficacy and political participation. Together this impact, it still influences to the democracy.

Keywords : Political Efficacy, Political Participation, Democracy , The Effecting Factors on Political Participation in Democracy

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยได้เปิดกว้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยการรับรองสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านช่องทาง และกระบวนการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะส่งผลต่อการพัฒนาการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยหรือไม่นั้น ปัจจัยสำคัญประชาชนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และใช้สิทธินั้นโดยไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ที่สำคัญประชาชนต้องมีสำนึกทางการเมือง โดยการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งรัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามกระบวนการช่องทางที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นรูปธรรม หากเป็นดังที่กล่าวมา การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดของการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนได้ (The Secretariat of The House of Representatives, 2018)

แนวคิดการบริการสาธารณะใหม่ มองประชาชนเป็นพลเมือง (Citizen) ที่มีสิทธิ อำนาจ และมีฐานะเป็นเจ้าของรัฐบาล รวมถึงเจ้าของการบริการสาธารณะต่าง ๆ โดยเข้ามามีส่วนร่วมทั้งการค้นหา และกำหนดผลประโยชน์สาธารณะผ่านการสนทนา ปรีชาหาหรือ ถกเถียง ถึงค่านิยมที่เป็นผลประโยชน์สาธารณะ ซึ่งการดำเนินการในลักษณะนี้นับเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสร้างประชาธิปไตยของพลเมืองรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “ประชาธิปไตยแบบถกเถียง” (Deliberation democracy) หรือเป็นการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง (Participatory self-governance) (Sriram et. al., 2013) การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เหมือนกับโรงเรียนฝึกหัดประชาธิปไตย เพราะผู้ซึ่งเป็นนักการเมืองระดับท้องถิ่นจะต้องมีการณรงค์หาเสียง จะต้องมีการเสนอนโยบาย จะต้องมีการอภิปรายถกเถียงกันในสภาท้องถิ่น โดยมีลักษณะใกล้เคียงกับสภาระดับชาติ เป็นแต่ขอบข่ายเล็กกว่า เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นสถานที่ฝึกความรู้ และฝึกทักษะทางการเมืองไปในตัว (Office of The Election Commission of Thailand, 2019) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล และราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (Puang-ngam, 2000) โดยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นถือเป็นกิจกรรมซึ่งรัฐบาล ให้ท้องถิ่นจัดทำกันเอง เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่ประชาชนในท้องถิ่นเลือกตั้งขึ้นมาเป็นผู้ดำเนินงานโดยตรง และมีอิสระในการบริหารงาน กล่าวได้ว่าการบริหารราชการส่วน

ท้องถิ่นเป็นการมอบอำนาจให้ประชาชนปกครองกันเอง เพื่อให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ตามหลักการ “ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา” เป็นการแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง และยังประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนในพื้นที่ (Office of The Election Commission of Thailand, 2019)

โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ตั้งขึ้นเพื่อดูแลทุกข์สุข และให้บริการประชาชนในหมู่บ้าน และตำบล แขนงรัฐ หรือส่วนกลาง ที่ไม่สามารถจัดบริการสาธารณะหรือดูแลประชาชนทั่วประเทศได้อย่างทั่วถึง (Office of The Election Commission of Thailand, 2019) การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทางตรง เพื่อส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้รูปแบบหนึ่งของการส่งเสริมระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมนั้น ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นระดับฐานรากที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงมีความสำคัญมาก เนื่องจากระดับท้องถิ่นมักจะเกี่ยวข้องกับวิถีในการดำเนินชีวิตของประชาชนโดยตรง นอกจากนี้ยังเป็นเสมือนสถาบันฝึกสอนให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่า และบทบาทของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น ยังเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง (The Secretariat of The House of Representatives, 2014) ที่จำเป็นต้องอาศัยทั้งความรู้รอบรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ควบคู่ไปพร้อมกัน

Balch (1974) ได้แบ่งการรอบรู้ทางการเมือง (Political Efficacy) เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การรับรู้ภายใน (Internal Efficacy) ซึ่งหมายถึงความเชื่อของบุคคลที่เชื่อว่าเขามีความสามารถในการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือเข้าใจกระบวนการทางการเมือง 2) การรับรู้ภายนอก (External Efficacy) หมายถึง การกระทำของบุคคลตามความเชื่อในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมสาธารณะตามความต้องการของประชาชน ในขณะที่ Bandura (1997) อธิบายว่าการรับรู้ทางการเมือง (Political Efficacy) เป็นเรื่องของการรับรู้ส่วนตัว (Self-Efficacy) ตามประสบการณ์ส่วนตัว (Personal Experiences) ขึ้นอยู่กับการรับทราบ (Absorb) และย่อยสลาย (Digest) ข้อมูลทางการเมืองได้เพียงใด ขึ้นอยู่กับระดับการรับรู้ส่วนตัว (Level of Self Efficacy) ส่วน Caprara, et al. (2009) ได้แย้งว่า การรับรู้ทางการเมืองเป็นความสามารถเฉพาะส่วนบุคคล (Individual's

capabilities) และทัศนคติ (Attitude) ที่เกี่ยวกับรัฐบาลหรือการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประการ ได้แก่ 1) Internal Efficacy ได้แก่ ความเชื่อมั่น (Confidence) และสมรรถนะ (Competence) ของบุคคลในการเข้าใจและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง 2) External Efficacy ได้แก่ ความเชื่อว่า รัฐบาลหรือการเมืองจะต้องรับผิดชอบต่อความต้องการของประชาชน จึงกระทำการกิจกรรมเพื่อเสนอแนะรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตาม Arens & Watermann (2017) สนับสนุนว่า การรับรู้ทางการเมือง (Political Efficacy) ว่าเป็นเรื่องที่บุคคลมีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เช่น การแสดงความคิดเห็นเชิงบวกหรือลบกับทางการเมืองหรือนักการเมืองเพราะฉะนั้นเมื่อนำมาควรวรรวเข้ากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยแล้ว กลับพบว่า เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองมี 10 กิจกรรม ได้แก่ 1) ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 2) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง 3) ทำงานเพื่อพรรค 4) บริจาคเงิน 5) ติดต่อสื่อสารกับนักการเมือง 6) ลงนามสนับสนุน 7) ชื้อสิ่งของเพื่อการสนับสนุน 8) เดินทางแสดงความคิดเห็น (Cogburn & Espinoza-vasgues, 2011) ในขณะที่ Bode & Kajsja (2014) กลับโต้แย้งว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต (Offline Political Participation) และได้เข้าร่วมเวทีสาธารณะ 2) การรับฟังชุมนุมทางการเมือง 3) การประท้วงหรือการเดินขบวน 4) การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือองค์กรข่าว 5.การเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง 6) การไปโหวตลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด ส่วนประเภทที่ 2) เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต (Online Political Participation) ได้แก่การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือหรือเซ็นชื่อเข้าร่วมเพื่อทำตามนักการเมือง การอาสาสมัครเพื่อพรรคหรือผลประโยชน์ การส่งข้อความทางการเมืองทางอีเมลล์ และการเขียนจดหมายบรรณาธิการเพื่อลงหนังสือพิมพ์บ่อยแค่ไหน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความรอบรู้ทางการเมืองของประชาชนนั้น ย่อมมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ การมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อระดับความรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสม ระหว่างการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 18 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับประเทศและนักวิชาการ แล้วนำเอาข้อสรุปที่ได้ ไปจัดทำเป็นแบบสอบถามสำหรับการรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 370 คน ใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ผลด้วยสถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ สำหรับนำไปใช้ประกอบการทำรายงานผลวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลวิจัยพบว่า 1) ความรอบรู้ทางการเมืองและองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.82, SD .38) ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งตัวแปรและตัวแปรองค์ประกอบ (Mean = 3.66, SD .34) ในขณะที่ประชาธิปไตยและองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากด้วยเช่นเดียวกัน (Mean = 3.60, SD .43) 2) ส่วนปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นประกอบด้วย ปัจจัยการส่งข้อความ หรือรูปภาพ หรือการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อออนไลน์ และการ Upload ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ความเห็น และ Share ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์แล้วส่งผลกระทบต่อ การรับรู้ภายในด้านความเชื่อซึ่งส่งผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยที่องค์ประกอบทั้งสองด้านคือแบบประเพณีนิยม และแบบ Internet ต่างได้รับผลจากการ Upload & Share และส่งผลต่อไปยังประชาธิปไตย ทั้งนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ Valentino et al (2009) และ Vecchione et al (2014) ได้วิจัยและพบว่า ความรอบรู้ภายใน (Internal Efficacy) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Engagement) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bandura (1977) ที่เคยสรุปไว้ว่า ความรอบรู้ภายใน (Internal Efficacy) มีอิทธิพลเชิงบวกกับประสบการณ์ทางการเมือง พลเมืองที่มีความเชื่อมั่นสูงในความสามารถของตนเองจะเข้ามีส่วนร่วมและทำกิจกรรมทางการเมืองสูง และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ Hooghe & Wilkenfield (2008) ซึ่งพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมือง (Political Attitude) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความไว้วางใจ (Trust) ในองค์กรรัฐบาลของกลุ่มเยาวชน 14-21 ปี นอกจากนี้ งานวิจัยของพวกเขายังได้สรุปว่า พ่อแม่ (Parents), โรงเรียน (School) และ Media มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ทางการเมือง (Political Efficacy) และคาดว่าจะเข้าร่วมทางการเมือง (Political Engagement)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลวิจัยพบว่า 1) ความรอบรู้ทางการเมืองและองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.82, SD .38) ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งตัวแปรและตัวประกอบ (Mean = 3.66, SD .34) ในขณะที่ประชาธิปไตยและองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากด้วยเช่นเดียวกัน (Mean = 3.60, SD .43) 2) ส่วนปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นประกอบด้วย ปัจจัยการส่งข้อความ หรือรูปภาพ หรือการแสดงความเห็นผ่านสื่อออนไลน์ และการ Upload ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ความเห็น และ Share ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ สอดคล้องกับผลวิจัยของ Goodman & Cocca (2013) พบว่า การใช้ Media และ เทคโนโลยี (Technology) มีอิทธิพลและเพิ่มความรอบรู้ทางการเมือง (Political Efficacy) ในกลุ่มเยาวชน ส่วนประชาชนที่มีทักษะการอ่านออกเขียนได้ต่ำ (Lower Literacy Skill) จะมีผลกระทบเชิงลบกับความรอบรู้ทางการเมือง (Political Efficacy) ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ (Dugdale & Clark, 2008) ด้วยเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น การนำเอาวิจัยนี้ไปใช้ในทางปฏิบัติ อาจนำไปใช้ในลักษณะของการกระตุ้นการรับรู้ภายในด้านความเชื่อ และการปรับทัศนคติให้มีความเป็นประชาธิปไตยเพิ่มมากขึ้น จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการแสดงความเห็น การเปิดอ่านข้อมูล เปิดอ่านข่าวสาร และการติดตามสถานการณ์ทางการเมืองที่กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางอยู่ในช่วงเวลานั้น ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูล และเปิดกว้างให้มากขึ้นด้านการแสดงความเห็นทางการเมืองของประชาชน ซึ่งอาจลงมือปฏิบัติได้โดย

1.1) จัดตั้งศูนย์กลางการสื่อสารแบบเครือข่าย ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองแบบเปิดเผย และไม่ลำเอียง

1.2) จัดตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนผ่านสื่อออนไลน์ ที่ไม่จำกัดแต่เฉพาะเวลา หรือสถานที่ หากมีระบบอัตโนมัติไว้รองรับอย่างเปิดเผย คือเป็นระบบที่ใช้รองรับทุกสภาพปัญหาของประชาชนทุกกลุ่ม

1.3) จัดตั้งศูนย์ประสานความช่วยเหลือให้แก่ประชาชนที่กำลังได้รับความเดือดร้อน และทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนผู้เดือดร้อนและผู้มีกำลังให้ความช่วยเหลือได้ นอกจากนี้แล้ว ยังต้องมีระบบที่เปิดกว้างและโปร่งใสในการตรวจสอบข้อมูล

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การใช้โซเชียลมีเดียประเภทการส่งข้อความ (Message) และการบันทึกข้อมูลและแบ่งปัน (Upload and Share) นอกจากนี้ การส่งข้อความ (Message) มีผลต่อความรู้ทางทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาธิปไตย

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาปัจจัยเฉพาะด้านที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการเฉพาะ

เอกสารอ้างอิง (References)

- Arens, A.K. & Watermann, R. (2017). Political efficacy in adolescence: Development, gender differences, and outcome relations. **Developmental psychology**, 53(5), 933.
- Balch, G. (1974). Multiple indicators in survey research: The concept "sense of political efficacy". **Political Methodology**, 1(2), 1-43.
- Bandura, L.M. (1997). **Self-Efficacy: The Exercise of Control**. New York: Macmillan.
- Bode, L. & Kajsas, E.D. (2014). Politics in 140 Characters or Less: Campaign Communication, Network Interaction, and Political Participation on Twitter. **Journal of Political Marketing**. <http://www.tandfonline-com.proxy.lib.pdx.edu/doi/full/10.1080/15377857.2014.959686>(February 25, 2017)
- Cogburn, D. & Espinoza-Vasques, F. (2011). From Networked Nominee to Networked Nation: Examining the Impact of Web 2.0 and Social Media on Political Participation and Civic Engagement in the 2008 Obama Campaign. **Journal of Political Marketing**, 10, 189-213. Doi:10.1080/15377857.2011.540224.
- Office of The Election Commission of Thailand. (2019). **Knowledge of local government and political culture**. Bangkok : Office of The Election Commission of Thailand Publishing. [In Thai]

- Puang-ngam, K. (2000). **Thai local government: principles and new dimensions for the future.** Bangkok: Winyuchon. [In Thai]
- Sriram et. al. (2013). **Concept synthesis A new kind of public service.** Nonthabure : Sukhothai Thammathirat University. [In Thai]
- The Secretariat of The House of Representatives. (2014). **Development of politics and government in democracy Edition 1.** Bangkok: The Secretariat of The House of Representatives Publishing. [In Thai]
- The Secretariat of The House of Representatives.(2018). **Political participation in democracy.** Bangkok: The Secretariat of The House of Representatives. [In Thai]

